

Foiaia

românească

Vineri
9 aprilie
1999

Anal II
Nr. 14

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

„HRISTOS A ÎNVIAT!”

În sudul țării noastre, în Iugoslavia, e război. La câțiva kilometri de noi e durere, sânge și morți.

Ne întrebăm cu teamă: de ce, pînă cînd va dura, nu se va extinde, nu ne va ajunge, cîți au murit, cîți nevinovați s-au prăpădit, cîte familii au fost alungate?

„Mami, așa-i că la noi nu va ajunge războiul, fiindcă noi nu avem comori și la noi nu sînt ostași cu care să duci război?” – m-a întrebat cu ochi senini băiatul meu de 7 ani. Caută și el răspunsuri la sensul unui război, precum căutam și noi răspunsuri la multe întrebări. Nu înțelegem de seori de ce se întâmplă atîta rău în jurul nostru! Nu înțelegem de ce face un om să sufere semenul său! De unde și din ce prinde putere răutatea, fanatismul?

...Cu două mii de ani în urmă, Fiul lui Dumnezeu s-a jertfit pentru fiecare om de pe acest pămînt. „Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pămînt” – le-a zis arătîndu-se ucenicilor săi după Înviere (Matei 28,18).

Jertfa lui Hristos ne-a deschis calea spre a trăi în pace și dragoste pînă în veșnicie. Dar omul îndărătnic tot nu vrea să înțeleagă această veste, care ar rezolva odată și pentru totdeauna soarta acestui Pămînt și a fiecărui om care trăiește pe el.

Dar e foarte greu să aduci sacrificii: e cel mai greu lucru să dovedești plecăciune, umilință. De ce tocmai eu?! – ne punem de cele mai multe ori întrebarea și începem să adunăm o mulțime de scuze și obiecții.

Războiul din Balcani s-ar putea termina îndată ce părțile implicate ar fi în stare – ca gest umanitar, din cea mai înaltă poruncă sufletească dumnezeiască – să aducă sacrificii. Dar nu se lasă: mai bine să sufere alții... de cele mai multe ori: nevinovații...

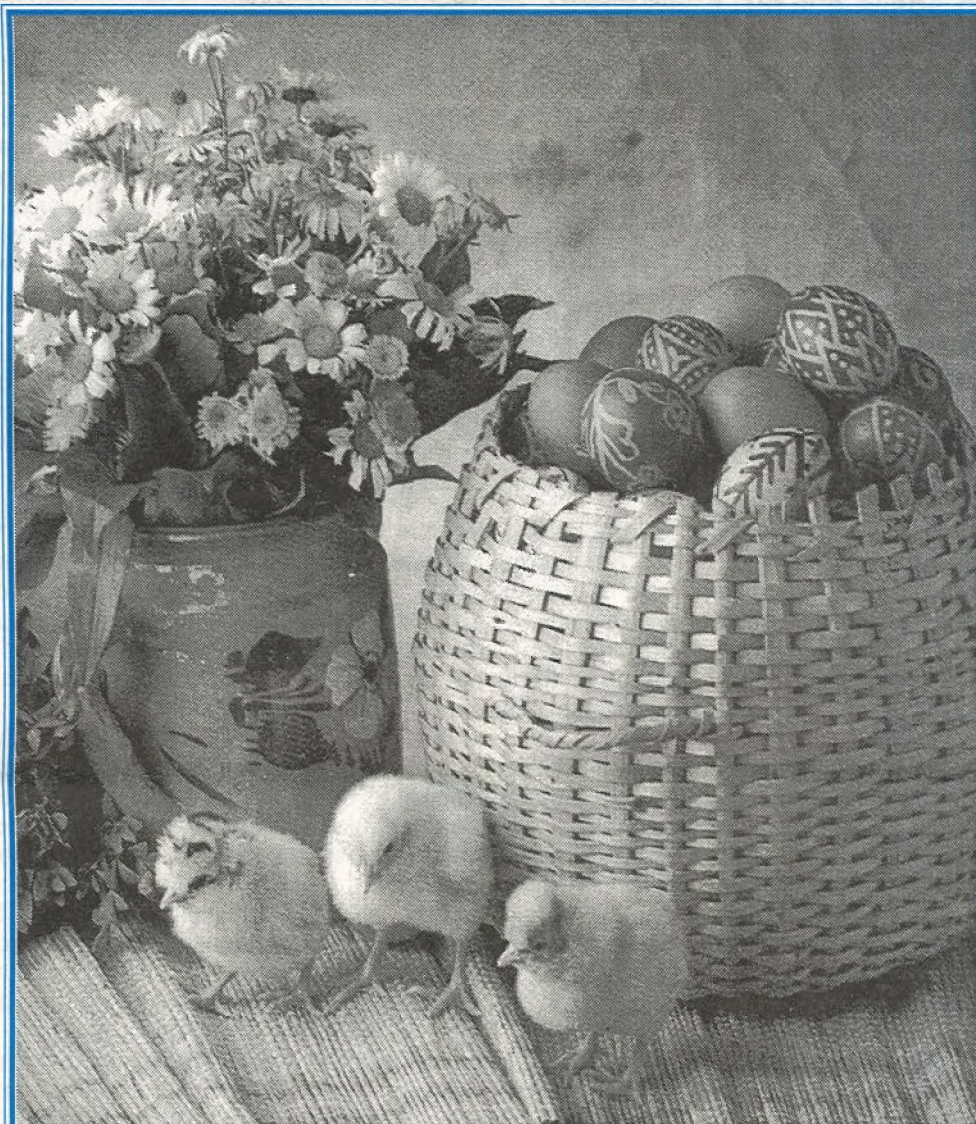
„Nu faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci în smerenie fiecare să privească pe altul mai sus de el însuși” citim în epistola lui Pavel către Filipeni (2,3).

Actualitatea acestui mesaj e permanent vie: în atîtea părți ale lumii sînt alungați, uciși, terorizați oameni numai fiindcă aparțin unui alt popor, altei religii și sînt consacrați ca oameni de „gradul doi”, oameni de care nu e nevoie, care nu au stare după convingerile sau credința altei puteri. Numai omul poate să nascocască această ierarhie a oamenilor și a dreptății.

Astfel: unii rîd malițios, pe cînd alții plîng disperați; unii înving, pe cînd alții sînt învinși; unii supraviețuiesc, pînă cînd alții sînt îngropați – dacă sînt îngropați, din mila lui Dumnezeu.

„Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieste răul prin bine” – citim la Romani 12, 21. Dar de cîte ori reușim să ne zdrobim cătușele inventate de noi înșine pentru a risca chiar ca cel ce ne vrea răul să ne mai lovească încă o dată – sau cu speranța că, rușinat, va renunța la rău și va simți sentimentul eliberator de a fi milostiv.

Nu îndurăm destul, nu iertăm destul. Nu facem destul bine – fiindcă dacă am primi cu toții vestea cea biruitoare asupra răului: Hristos a înviat, în preajma Paștilor, nu am mai fi nevoiți să simțim milă față de jertfele noului focar de război din sudul Europei. – A. Radici –

De Sfînta sărbătoare a Paștilor dorim tuturor cititorilor sănătate, bunăstare precum și creștineasca urare românească Hristos a Înviat!

Ce ați făcut în vacanța de primăvară?

Cu apropierea sărbătorilor de Paști, tineretul școlar se gîndește zi de zi și la vacanța de primăvară mult așteptată de mic și mare. Nu e de mirare, dat fiind că școlarii sînt supraîncărcați, obosiți: pe lîngă lecțiile obișnuite ei participînd pînă-n orele serii la activități extrașcolare, la ore suplimentare etc.

În multe cazuri, sosirea vacanței înseamnă în același timp și o problemă, mai ales pentru acei părinți care nu au posibilitatea de a rezolva supravegherea copiilor mai mici.

(Continuare în pag. a 4-a)

Viitorul

În săptămîna trecută am fost la Arad. Căutîndu-mi prietenii, m-am dus la Galeria de Arte. Acolo, întîmplător, am dat de o expoziție a studenților de la artele plastice din Timișoara. La prima vedere a fișnit – din cele văzute – o prospețime tinerească ca un avînt neînfrînat de primăvară. Lucrările, multe și înghesuite una lîngă alta, așa, aranjate cum erau, au transmis o putere copleșitoare. Atît de mulți tineri – tineri și talentați – la un loc e o raritate, însemnînd o adevărată revelație. Studenții aceștia fac artă, artă modernă veritabilă, păstrînd din trecut tot ce trebuie păstrat, dar în același timp renunșînd la tot ce era pînă acum de prisos, ce ar putea împiedica propășirea viitoare.

Iar în timp ce admiram aceste lucrări, a venit în Galerie un confrate. Pictorul vîrstnic s-a oprit, a admirat și el lucrările, după care mi-a mărturisit: „Vin aici zilnic. Trebuie să văd aceste lucrări – să-mi încarc bateriile... Nu, nu e o glumă. Dacă s-ar putea, aș cumpăra și lucrarea asta, și asta, și cealaltă...” – arată cu degetul: „Ca să le am alături, ca ele să fie cu mine cît mai trăiesc...”

Un pictor mai poate greși, dar doi, nu!

Reîntorcîndu-mă din Arad, în aceeași seară în sala de studio a Teatrului Cătălin din Giula am urmărit un spectacol al unor studenți, care au prezentat o piesă într-un act de Mrozek. Cei trei actori tineri, împreună cu colegul lor regizor – tot student, ne-au uimit pe toți cei care am stat în rîndurile publicului. Am asistat la un spectacol încordat, copleșitor prin generozitatea textului, talmăcit de acești tineri cu o generozitate a talentului cum numai rar avem ocazia. Nu greșesc cînd susțin că am văzut un spectacol de o limpezime rară, cu un val dramatic neobișnuit.

De atunci au trecut deja cîteva zile și tot mai vorbim despre acești tineri minunați de talentați, pe care i-am închinat cu valuri infinite în sufletele noastre.

Iar mentalitatea acestor tineri, mi se pare că ea înseamnă viitorul.

Șt. Oroian

Din cuprins:

- „Să ne împărtășim din același potir” (pag. a 3-a)
- Valoroasă colecție – printre coperte aurii (pag. a 6-a)

Revenind la doi oaspeți din luna martie:

„Întâlniri de acest fel sînt întotdeauna utile”

Am informat cititorii noștri în luna trecută despre generoasa donație primită din partea guvernului României, donație adusă aici de doi experți guvernamentali: **Gabriela Cursaru** și **Mircea Gherboveț**. Pe doamna Cursaru, mulți români din Ungaria au salutat-o ca pe o veche cunoștință, care – de fiecare dată cînd sosește – nu vine cu mîna goală. Mai mult chiar, dincolo de donațiile valoroase, aduce și cuvinte convingătoare, de îmbărbătare, iar prin atitudinea lucidă și inimoasă și-a revendicat afecțiunea multora dintre noi. **Mircea Gherboveț** venise pentru prima dată printre românii din Ungaria, deci această primă întîlnire a fost plină de impresii inedite și concluzii nebănuite.

Mai jos publicăm cîteva precizări ale doamnei Cursaru și un interviu mai amplu cu domnul Gherboveț.

MIRCEA GHERBOVEȚ

Am venit cu anumite păreri oarecum preconceptuate de-acasă, în sensul că cei care au fost înaintea mea, mi-au prezentat o situație catastrofală. Se zicea că lumea e maghiarizată, colhozul e destrămat, capela de acolo (Aletea?) dărîmată, deci, descriau o situație disperată. După aceea, am venit aici și am vorbit cu anumiți oameni, care, la fel, mi-au descris o situație disperată. De exemplu, despre alegerile acestea, cineva mi-a spus, că „aceasta este ultima noastră șansă”. O, asta nu e chiar așa. Adevărat, aceasta e acum o șansă mare, o ratați, dar nu e șansa unică. Nu consider că aceasta e ultima șansă, după care, gata. Problema minorității române de aici, din Ungaria, este că de fapt, problema minorităților s-a rezolvat în condiții haotice. Legea a luat în vedere majoritatea.

Trebuie să nu uităm că minoritatea românilor din Ungaria este cea mai mică, mai puțin organizată, unde românimea a rămas fără să i se rezolve revendicările, pentru că problemele organizatorice au rămas la nivel de țară, ceea ce în Basarabia nu s-a întîmplat, în Bucovina nu s-a întîmplat, iar situația este asemănătoare și în Bulgaria, și în Iugoslavia. Deci,

aici au rămas aceleași structuri și aceleași probleme. Dar din cauza asta nu cred că trebuie să disperăm. Pentru că, oricît de paradoxal ar părea, pentru ceea ce s-a luptat mult timp și aici s-a rezolvat.

– **Situația limbii...**

– Există aici o problemă dificilă. S-a pierdut limba din cauză că Biserica a fost slabă. Nu este numai vina Bisericii Ortodoxe. Am înțeles, din cele ce mi s-au spus aici, că situația Bisericii în general a fost gravă. Mult mai gravă aici în Ungaria, decît în România, venit și dintr-un fond pe care îl știu din cărți, care derivă mai ales din credința poporului maghiar ca atare, care nu este un popor religios, în general, căci catolicii sînt mai ales axați pe problemele sociale, deci problemele pămîntești. Fiindcă ei susțin că trăim în Ierusalimul pămîntesc, și că Împărăția nu este aici, ci Dincolo. Și normal că pe fondul acesta de ateism dacă n-am (sau nu avem) o explicație mistică pentru păstrarea identității, sincer nu văd de ce să îndemn pe oricine să rămînă român.

Adică, eu spun așa: trebuie să rămînem români, pentru că ne vom prezenta în fața și la Judecata de Apoi pe neamuri. Deci, neamul românesc se va prezenta integral, și așa vor da judecată de cum au păstrat ei ceea ce le-a dat Dumnezeu, deci, trăsătura lor românească. Pentru că neamurile, popoarele, sînt formate, sînt creații. Așadar, asta e datoria românilor – să păstreze ce le-a dat Dumnezeu. Adică, faptul că sînt români. Dacă nu există justificarea aceasta, alt motiv nu există ca românii să rămînă și în continuare români, nu ajunge doar că așa a fost mama, așa a fost tata...

– **Deci, considerați că laicizarea, ateismul constituie cauza principală că românii de aici și-au pierdut limba?**

– Eu cred că da. Dar, hai să

GABRIELA CURSARU

– De cîțiva ani, cu colegii mei, sprijinim Editura NOI cu o anumită cantitate de hîrtie. Din păcate, în decembrie 1997 s-a dus o cantitate de cinci tone de hîrtie, aproximativ, dar de o calitate care nu a corespuns întru totul criteriilor editoriale. Din cîte a apărut în presa românească (după informațiile date din partea unor prieteni de-ai mei și din informațiile Editurii Dumneavoastră) s-a spus că această hîrtie, fiind necorespunzătoare, a fost aruncată.

M-am adresat Editurii și mi s-a spus și am aflat și printr-o declarație scrisă trimisă ziarului care publicase informația, că hîrtia nu a fost aruncată, ci folosită pentru diverse alte scopuri editoriale.

M-am interesat la directorul Editurii, să aflu, care au fost problemele, ce defecte avea și ce anume s-a făcut cu hîrtia. Am aflat că ea a fost prea groasă pentru ziar, dar s-a făcut cu tipografia un schimb de hîrtie și în acest fel ea a fost folosită inte-

gral pentru alte publicații.

Regret că donația de hîrtie n-a corespuns întru totul cerințelor, dar mă bucur totuși, că informația primită de la Dumneavoastră a fost exactă și ca atare, hîrtia a fost folosită integral. În anul acesta, calitatea hîrtiei este corespunzătoare, deci exact ceea ce doreați și mă bucur că nu s-a mai repetat eroarea.

N-aș termina fără să Vă urez noi succese în activitatea editorială, pentru ziar, pentru toți colaboratorii Dumneavoastră.

Deci: școala are rolul ei foarte clar, acela de a educa. Dar repet: fără profesori, școala este o instituție, ea se conduce de oameni.

– **Bine, bine, dar avem profesori...**

– Hai s-o luăm altcum. Eu spun așa: avem școli care merg bine sau cel puțin profesorii sînt foarte buni, aici. Dar pot să dau exemplul care-mi vine-n minte foarte clar, deși nu e vorba să fac aici propagandă. Dar mi-a plăcut, de exemplu școala din Chitighaz. Dar repet: atîta timp cît părinții nu-i forțază pe copii să învețe românește, profesorul este într-o postură ingrată. Și dacă nici el nu este foarte bun, cum am găsit, de exemplu, la Aletea, e clar că n-au nici o șansă. Pentru că, e greu să forțezi copilul să facă ceva. Dar în momentul în care îi spui „dacă nu vrei să înveți româna, n-o înveți”, copilul imediat nu mai învață, că e mai ușor așa...

– **Oare literatura, cultura, nu ne ajută?**

– Aici este vorba despre două chestiuni: o dată vorbim despre oamenii simpli, de la țară, să zicem, despre țărani, care înseamnă majoritatea, ca în orice comunitate, și despre intelectuali. Pentru intelectualitate aceasta – literatura, cultura – este o chestiune vitală. Dar această posibilitate, pentru intelectual, este dată: nu necesită nici un efort deosebit, ajunge să-i dai posibilitatea să ajungă la carte. Nu trebuie să-i explici că e bine să citească sau să cunoască literatura românească. O citește, vede că-i bună și acest fapt rezolvă problema, pentru intelectual.

Dar se pune întrebarea, ce facem cu oamenii care reprezintă majoritatea și care, în majoritate, nu sînt atrași de literatură?

Această majoritate nu are justificare în limbă și literatură, în arte, ci numai în credință...

E. I.

Știri ♦ Știri

„Albia rîului” –

– este metafora folosită cu predilecție de profesoara universitară **Lucreția Șipoș-Fluieraș**, atunci cînd face referire la cultură în general, și la cultura, implicit la literatura românilor din Ungaria în special. O frumoasă apreciere a vieții literar-spirituale a românilor din Ungaria din partea distinselor profesoare a văzut lumina tiparului și recent, în numărul din joia trecută a cotidianului **Békés Megyei Hírlap**. Doamna profesoară face o apreciere în timp și spațiu a activității creatorilor români din Ungaria, rezumînd atît activitatea literară, cît și cea publicistică, trîgînd concluzii competente în acest domeniu.

„Plapuma naturală” –

– a Micherechiului este plapuma „de folii” care acoperă aproape întregul pămînt fertil al comunei. Despre felul cum a revoluționat agricultura din Micherechi, cultivarea în sere a castraveților sau a ardeiului pe la începutul anilor șaptezeci. De atunci localitatea a cîștigat nume și renume, cultivînd trufandale într-un procentaj considerabil pe plan național.

O întreagă pagină din ziua de 2 aprilie a cotidianului județean (cel pomenit în știrea de mai sus) realizată de colega **Krisztina Váradi** și fotoreportera **Erzsébet Kovács** ilustrează dezvoltarea acestei preocupări agricole, concomitent cu care, micherechenii au realizat și dezvoltarea întregii lor comune.

„Strîngeri de mîna” –

– acest titlu îl primiseră programele cultural-artistico-sportive, politice și obștești inițiate de orașele Arad și Giula pe la începutul anilor nouăzeci. De atunci amploarea și importanța acestor acțiuni au pălit în așa măsură, încît în anul trecut au fost trecute chiar sub tăcere.

În săptămîna trecută, o delegație giulană condusă de **László Dancs**, primarul orașului Giula a început la Arad prima rundă a tratativelor în vederea organizării și în acest an a acestor acțiuni. **Valentin Neamț**, primarul Aradului a apreciat că aceste programe comune vor trebui continuate ca un șir de acțiuni tradiționale. Cele două părți au decis ca – spre deosebire de edițiile anterioare – în acest an „Strîngerile de mîna” să nu aibă caracter de campanie, ci să se desfășoare pe domenii de decursul lunilor de vară, încheindu-se în septembrie, printr-o încheiere festivă comună.

La Ședința Curatorului Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”

Subvenționarea concursurilor românești

PRESA SCRISĂ A MINORITĂȚILOR

Ruzsinszkij Zyvot	(rusină)	5.033.000 ft.
Ararát	(armenă)	8.346.000 ft.
Hrvatski Glasnik	(croată)	25.557.000 ft.
Polonia Wegierska	(poloneză)	10.277.000 ft.
Kafenio	(greacă)	5.000.000 ft.
Foaia românească	(română)	22.471.000 ft.
Sprske Narodne Novine	(sârbă)	25.743.000 ft.
Haemus	(bulgară)	5.272.000 ft.
Hromada	(ucraeană)	5.000.000 ft.
Ludové Noviny	(slovacă)	24.090.000 ft.
Neue Zeitung	(germană)	27.377.000 ft.
Porabje	(slovenă)	7.561.000 ft.

Editura „NOI” în conformitate cu cele cuprinse în concurs din bugetul pe anul 1999 pe lângă „Foaia românească” va asigura și apariția suplimentelor **Isus Salvatorul**, **Ortodoxia** și **Pagini culturale**, inclusiv periodicele **Lumina** și **Izvorul**.

SESIUNI ȘTIINȚIFICE ȘI PROGRAME DE CERCETARE

1. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria
■ pentru proiecte științifice 2.000.000 ft.
2. Institutul de Cercetări din Ungaria
■ pentru organizarea celui de-al IX Simpozion 500.000 ft.
3. Școala Superioară Pedagogică „Juhász Gyula”,
Catedra română.
■ pentru o sesiune științifică, 50 de ani de la înființarea catedrei 265.000 ft.

Minoritate	dosare înaintate	dosare sprijinite	Sumă:
romi	23	12	3.735.000 ft.
greacă	1	0	0 ft.
croată	4	3	1.200.000 ft.
poloneză	1	0	0 ft.
germană	5	3	500.000 ft.
română	4	3	2.765.000 ft.
rusină	1	0	0 ft.
slovacă	13	11	1.874.000 ft.
ucraeană	3	1	45.000 ft.
interetnică	8	4	185.000 ft.
În total:	63	38	10.304.000 ft.

BURSE PENTRU CREATORI ȘI CERCETĂTORI

Minoritate	dosare înaintate	dosare sprijinite	Sumă:
bulgară	8	6	360.000 ft.
romi	173	69	6.340.000 ft.
greacă	5	5	260.000 ft.
croată	20	16	1.400.000 ft.
poloneză	4	2	160.000 ft.
germană	41	33	2.214.000 ft.
armenă	12	4	620.000 ft.
română	16	13	1.220.000 ft.
rusină	3	2	300.000 ft.
sârbă	4	4	630.000 ft.
slovacă	30	16	1.200.000 ft.
slovenă	3	3	360.000 ft.
interetnică	8	1	250.000 ft.
În total:	332	174	15.314.000 ft.

CERCETĂRI

Ana Hoczopán	
Examinarea identității la românii din Ungaria	100.000 ft.
Stella Nicula	
Prezicerea vremii la românii din Ungaria	80.000 ft.
Emilia Martin	
Norme morale și de comportare la românii din Ungaria	120.000 ft.
Elena Csobai	
Conviețuirea minorităților în localitățile cu populație românească (1920–1945)	120.000 ft.
Maria Berényi	
Istoria în documente a bisericii ortodoxe române și a bisericii greco-catolice din Ungaria	130.000 ft.

ARTE

Ștefan Oroian	
Creație din 6 tablouri	150.000 ft.
Erica Mócz	
Pentru activitate de creație	50.000 ft.
Aurelia Nemes	
Foto-portrete despre viața minorității române din Ungaria	50.000 ft.
Elena Csobai	
Pentru pregătirea unor motive din textilă	50.000 ft.

LITERATURĂ

Veronica Petrușan	
Maghiarimea în romanele lui Liviu Rebreanu	50.000 ft.
Maria Berényi	
Pregătirea și redactarea a celui de-al IV-lea volum de poezii	150.000 ft.

MUZICĂ

Eva Kozma Frătean	
Tradițiile muzicale ale românilor din Ungaria	120.000 ft.
Vasile Csotye	
Prelucrarea cîntecelor populare din Micherechi	50.000 ft.

La Oficiul Minorităților Naționale și Etnice Convorbiri privind modificarea Legii minorităților

La Oficiul Minorităților Naționale și Etnice a avut loc o consfătuire care, sîntem convinși, va avea un efect pozitiv în privința viitorului românimii din Ungaria, anume a posibilității constituirii, asemănător celorlalte minorități taxate, Auto-guvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

Președintele **dr. Doncsev Toso** împreună cu reprezentantul ombudsmanului cu problemele drepturilor minorităților naționale și etnice s-au întreținut cu conducerea Uniunii Autoguvernărilor Românești din Ungaria, cu președintele **Traian Cresta** și vicepreședinții **dr. Maria Berényi**, **Tiberiu Boca** și **Ioan Tanaszi**, la o convorbire cu prilejul căreia reprezentanții autoguvernărilor românești au înaintat propunerea organizației lor – adoptată la ultima ședință a Prezidiului U.A.R.U. – privitoare la modalitatea modificării *Legii privind drepturile minorităților naționale și etnice*, care ar putea asigura constituirea Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

Conducerea U.A.R.U. a propus ca – după modificarea Legii minorităților – în decurs de 60 de zile alegerile să se refere doar la constituirea Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, nu și la cea din Capitală, participarea obligatorie să fie a electorilor aleși la alegerile din octombrie anul trecut și ca în toamna anului curent să nu aibă loc alegeri complementare, ci numai alegeri interimare. Această propunere din urmă, cu care au fost de acord și reprezentanții instituțiilor guvernamentale că numai acolo, în acele localități pot avea loc alegeri minoritare unde în toamna anului trecut deja s-au constituit autoguvernări minoritare, dar din diferite motive – fie că membrii s-au retras, fie că s-au autodesființat – actualmente nu funcționează.

După întâlnirea cu reprezentanții U.A.R.U., președintele dr. Doncsev Toso împreună cu reprezentanții Ministerului de Interne și ai Ministerului Justiției s-au întrevedut, într-o ședință largită, și cu ceilalți 12 președinți ai autoguvernărilor minoritare pe țară din Ungaria. De menționat că atît în privința alegerilor temporare, cît și cea cu privire la alegerea doar a A.Ț.R.U. (și nu și cea la nivelul Capitalei), președinții celorlalte minorități au sprijinit într-un consens propunerea românilor.

– km –

Am citit în Cotidianul

...din 5 aprilie 1999, frumoasa scriere a colegei noastre Eva Iova din Seghedin, Publicăm și noi această scriere cu convingerea că ea va plăcea și cititorilor noștri.

„Să ne împărtășim din același potir”

Liturghie în patru limbi la Seghedin

În Ungaria sînt 20 de parohii ortodoxe române, dintre care cea mai tînără, înființată cu 3 ani în urmă, în ianuarie 1996, este cea din Seghedin (Szeged).

În a 5-a duminică a Postului Mare, credincioșii ortodocși din orașul de pe Tisa, au asistat la Sfînta Liturghie, oficiată de Prea Sfințitul Episcop Sofronie, înconjurat de preotul ortodox maghiar, dr. Imrényi Tibor, diaconul ortodox sîrb Vászai Marcovlyev, preotul ortodox român din Budapesta, Marius Maghiaru, și preotul paroh Aurel Becan. Alături de credincioșii români, care sînt primiți o dată pe lună în Biserica Sîrbă din Seghedin (neavînd încă loc propriu de închinăciune), în această duminică s-au rugat la Dumnezeu și ortodocși maghiari, sîrbi, ruși și greci. Prea Sfințitul Sofronie, care de la hirotonirea sa a slujit pentru prima dată în mijlocul credincioșilor din Seghedin, s-a oprit la ideea care și după două mii de ani este foarte actuală: În Hristos

toți sîntem una. „Hristos ne învață să ne iubim unii pe alții, chiar și pe vrăjmașii noștri! Dacă vorbim în diferite limbi, sîntem de diferite origini și diferite religii, înseamnă că trebuie să ne urăm unii pe alții? Dimpotrivă! Tocmai pentru asta, asemănător primilor creștini, trebuie să ne iubim, să ne respectăm și mai mult, să ne împărtășim din același potir. Sfînta Liturghie de azi este o dovadă că putem și sîntem obligați să fim împreună în jurul și în potirul lui Hristos. În cadrul aceleiași liturghii am rostit cuvinte în limbile română, maghiară, slavonă și greacă. Dacă am putut să ne cuminecăm din același potir preoți și credincioși, români, maghiari, ruși, sîrbi și greci, înseamnă că putem să fim și împreună, putem să ne iubim unii pe alții și să dăm pildă lumii întregi despre iubirea lui Hristos.” Acestea au fost cuvintele de îmbărbătare ale Prea Sfințitului Episcop Sofronie la numai 4 zile după prima bombardare a Lugoslaviei.

Eva Iova
Seghedin

La Budapesta:

Conferință pe tema relațiilor ungaro-române

În zilele trecute, Institutul Ungar pentru Relații Externe a organizat o conferință de specialitate despre problemele de actualitate a legăturilor ungaro-române. La conferință au fost invitați și reprezentanți ai Asociației de Prietenie Ungaro-Română din Pécs. Recenta consfătuire a fost condusă de directorul general al Institutului, istoriograful **András Balogh**, profesor universitar.

Ce ați făcut în vacanța de primăvară?

bogat sufletește și cu cadourile pentru cei dragi, pregătite aici.

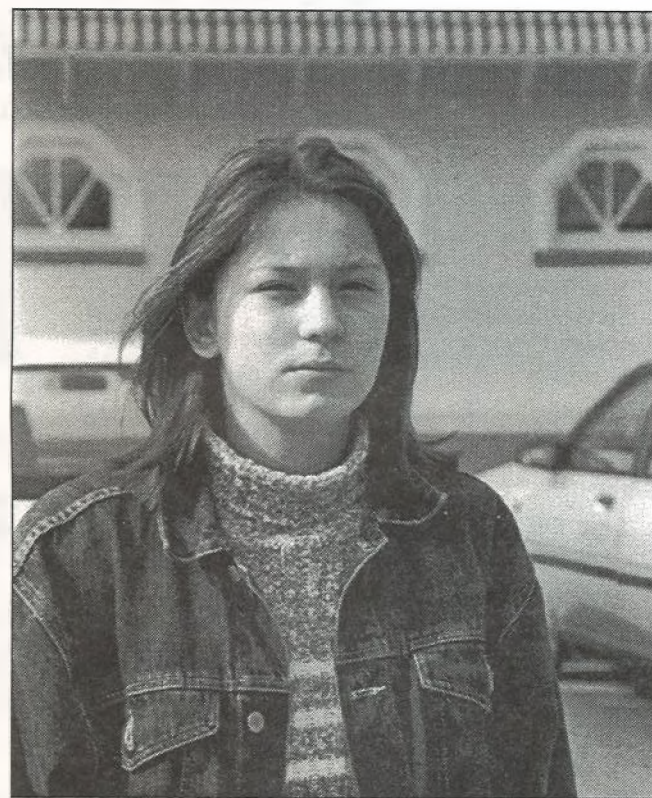
M-am bucurat când am mai întâlnit în mijlocul tineretului și alți copii de origine română: **Eszter Martin**, surorile **Bányai**, **Tamás Tokai**, (tot organizator) care, la fel, m-au asigurat că fără îndoială programul și-a atins scopul.

În continuare am mai stat de vorbă și cu niște școlari români, interesându-mă cum își petrec ei vacanța.

– Am așteptat tare mult această vacanță, deși îmi place și la școală. Acum e foarte bine, fiindcă pot să mă joc cât doresc. Uneori când mă roagă mama, îi ajut, mai ales la curățenie, în camera mea. Cîteva zile am fost la buncii din Giula, unde m-am simțit foarte bine, pentru că la ei totul e altfel ca acasă. Buncii îmi împlinesc toate dorințele... Ceea ce am așteptat cu emoții erau Paștile, ca să pot umbla la „locsolit” la fetele din satul meu, iar eu, ca răsplătă, primesc cîteun ou roșu. – mi-a povestit elevul micherechean **Misike Ardelean**.

Cînd i-am căutat să aflu despre preocupările zilnice, frații **Simon** (elevi ai școlii generale românești giulane) erau tocmai acasă.

– Bine că sîntem în vacanță! Mă bucur mai ales pentru că, acum dimineața putem dormi mai mult, și că nu trebuie să merg la lecțiile particulare de limbi străine... Timpul îl petrec mai ales cu joaca. De mai multe ori pe zi o „tragem” pînă la Cris și ne jucăm și acolo – a început să-mi dovedească despre plăcerile zilelor **Ștefan**.

(Urmare din pag. întâi)

Din acest punct de vedere, tineretul giulan se poate aprecia norocos, fiindcă mai ales mulțumită cercului „Zabhegyezők”, din inițiativa conducătoarei **Enikő Szabó** – copiii au fost așteptați zilnic la Centrul Cultural „Erkel” cu un program bogat și variat care a antrenat un număr mare de copii. În această ordine de idei, ziua de luni (29 martie) a fost destinată artelor plastice: creațiilor din lut, ceramicii, picturii, desenului. A doua zi copiii au fost invitați pe scenă, dovedindu-și talentul actoricesc, iar miercuri au făcut cunoștință cu tainele jocurilor de societate vechi și noi.

Miercuri, cînd am vizitat centrul cultural, etajul II a fost aglomerat de preșcolari, elevi, educatori și părinți. Într-o parte s-au desfășurat diferite jocuri distractive, de discutiție, muzica creînd o atmosferă și mai plăcută, de veselie.

Pe parcurs, mai încolo, am descoperit un alt grup, îndrumat de **Csaba Szabó**, elevul Liceului „N. Bălcescu”, stînd la masă și „lucrînd” din plin, cei de acolo pregătindu-se de Paști. Unii au vopsit ouă, alții au făcut decorații specifice acestei sărbători sau au desenat cîteun ou, iepuraș ș.a.m.d. Precum m-a informat Csabi, de cîteva ani participă cu plăcere la activitățile cercului. În ziua respectivă avea tocmai un program - examen, care era pentru el un test și o condiție pentru a putea deveni „meșter” în organizarea programelor.

– Pentru mine astfel de acțiuni înseamnă foarte mult, tocmai de aceea activez aici de mai mulți ani. Îmi face plăcere deosebită să fiu împreună cu atîția copii. Dar, precum vedeți, vin aici și adulți, cărora le pot da sugestii și de care se pot folosi în viitor (cum sînt, de pildă, educatoarele și învățătoarele aici de față). Eu cred că ziua de azi a reușit foarte bine, și nimeni n-a venit degeaba, reîntorcîndu-se acasă mai

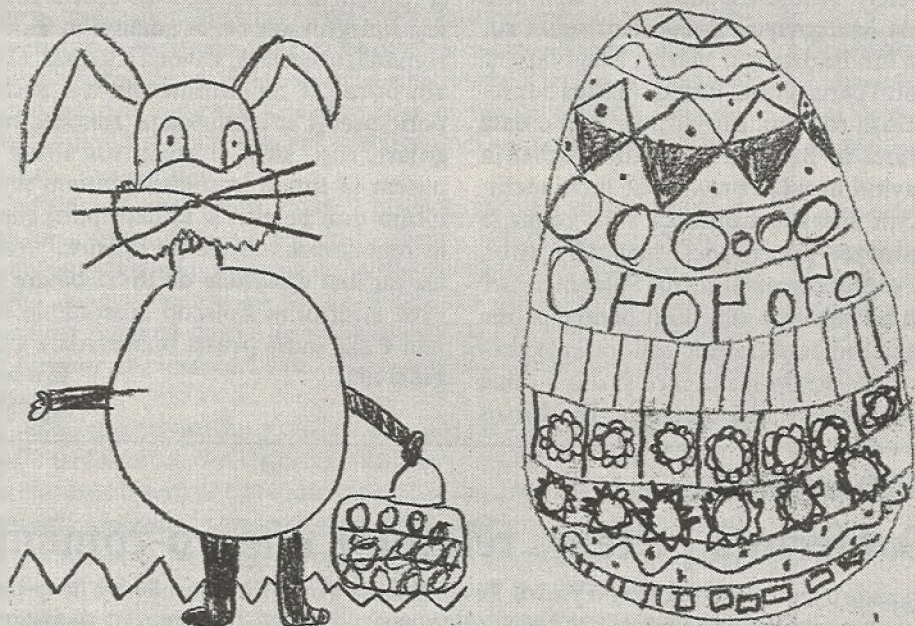
– Pentru mine nu e o vacanță adevărată, fiindcă în fiecare zi trebuie să merg la Békéscsaba la repetiții pentru că mă pregătesc pentru Concursul Fitness (FIT- KID) care va avea loc la 10 aprilie a.c. în hala sportivă a Școlii Superioare „Körös” din Békéscsaba. La competiție va sosi și Alexandra Béres, pe care cred că o știți și dumneavoastră. Totuși am timp și pentru joacă, ceea ce, la fel, îmi place ca și dansul. Petrecînd multe ore cu Janó Novac, cu frații Butt de pildă nu obosesc deloc, chiar dacă ne-am juca zi - noapte necontenit. Împreună cu fratele meu ne pregătim cu emoții pentru Paști. Noi avem noroc: sărbătorim și acum, și peste o săptămînă, tata fiind ungar iar mama romîncă. – am aflat de la **Victor**.

Oare ce face în această perioadă **Nora Nedreu** din Aletea, eleva Liceului „N. Bălcescu” din Giula?

– Este adevărat că sînt aleteană, totuși îmi petrec vacanța împreună cu fratele meu la Giula, la fratele nostru mai mare și familia sa. Știți, din decembrie, de cînd ne-a murit mama, stăm mai mult aici, unde timpul trece mai repede. Cînd e cazul, ajut și eu în munca din jurul casei sau găsesc ce știu, fac cumpărături... Dar de cîteva ori pe săptămînă plec și la Aletea, la repetițiile de dansuri populare, fiind membra echipei din localitatea mea natală. Deci nu mă plictisesc. Iar acum sînt și mai ocupată de apropierea sărbătorilor de Paști, pe care le aștept ca atunci, cînd eram mai mică...

Ca de obicei: vacanța a sosit cam încet, iar odată sosită, zilele au trecut parcă în zbor și din noua început școala. Vă doresc sărbători fericite de Paști, dragi copii, mici și mari, iar vouă fetelor, cît mai mulți „stropitori”! – **E. Bánai** –

GALERIA COPIILOR

Desen de Attila Csoka (Micherechi)

Concurente aletene

Editura „Apáczai” din Celldömölk a inițiat în trecutul apropiat organizarea unui concurs de recitări pe țară pentru elevii școlilor generale.

La recenta întrecere (în limba maghiară) s-au înscris și două eleve ale Școlii generale românești din Aletea, anume: **Marta Mészáros** (cl. a 3-a) și **Iolanda Dihel** (cl. a 8-a). După faza teritorială, Iolanda a ajuns și la competiția județeană, ceea ce pentru elevii instituției de învățămînt aletene înseamnă un exemplu drept de urmat.

E. B.

CONCURS

Departamentul pentru Minoritățile Naționale din cadrul Ministerului Patrimoniului Cultural Național inițiază un concurs pentru sprijinirea unor acțiuni culturale de păstrarea tradițiilor și școlar-instructive. La acest concurs public se pot prezenta colectivități, asociații, autogovernări ale minorităților, organizații obștești, școli de naționalitate și instituții cu caracter de naționalitate.

La aprecierea dosarelor de concurs vor avea prioritate

- programele organizate sau inițiate de comunități culturale și de păstrarea tradițiilor,
- programe de sprijinire a tinerelor talente în cadrul unor acțiuni extrașcolare, dincolo de programa prevăzută,
- programe cu caracter regional,
- programe comune pentru mai multe comunități sau pentru mai multe grupuri de naționalitate (sau mai multe naționalități).

Dosarul de concurs trebuie să cuprindă: o scurtă descriere a inițiativei, precum și un calcul prealabil al cheltuielilor.

Termenul de înaintare a dosarelor: 20 aprilie 1999.

Adresa: Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Nemzeti és Etnikai Kisebbségek Főosztálya

1055 Budapest

Szalay u. 10-14.

Și dracul nu doarme...

În cotidianul de informație, de analiză socială și afaceri ARGEȘUL se poate citi despre prima zi a Festivalului coral internațional „Curtea Domnească de la Curtea de Argeș”. Din articolul semnat de **Iustin Dejanu** putem afla despre „amprenta de românism” a corurilor din Ucraina și Chișinău, și că „reporterii Televiziunii Maghiare au fost la mare înălțime și s-au simțit ca la ei acasă”. Am fost și eu acolo și pot întări că ceea ce s-a scris a fost adevărat. La fel ce a scris autorul despre **Corul „Pro Musica”** din Giula: „...S-a remarcat prin eleganță și decentă, majoritatea membrilor știau bine românește, dar maghiara este limba în care comunicau între ei. Dirijorul formației „Pro Musica” – Gheorghe Flueraș este din Arad și a făcut parte din filarmonica din acest oraș. „Orfeu” va fi chiar în această lună la Giula (de Sf. Gheorghe), unde se va organiza un festival coral.” Adevărat ce a scris colegul, numai că festivalul din Giula va fi un festival coral românesc – iar această informație lipsește din articol. Deci facem această apreciere cu speranța că vom cânta și vom vorbi cât mai mult și între noi românește... În fine, aș mai spicui un citat: „Poliția din Curtea de Argeș a fost tot timpul cu ochii în patru, de teamă ca nu cumva borfașii autohtoni să dea atacul la bagajele coriștilor, să ne strice imaginea... Până ieri la prânz, nimic de semnalat în acest sens.” Și dracul nu doarme. Polițiștii și-au închis ochii... Măcar unul să-l fi lăsat deschis și să fi văzut „borfașii autohtoni” care au intrat în hotel, în camere, așa, după prânz, când oaspeții se odihnesc și mai dorm – și le-au furat banii. În acest fel „stricând imaginea”, nu i-a lăsat pe tinerii de la televiziune „să se simtă ca la ei acasă”...

Noi ne-am simțit bine la Curtea de Argeș. Iar organizatorii să nu-și facă remușcări: hoți sînt pretutindeni... Tocmai în noaptea de Florii au umblat la grădinița românească din Giula „oaspeți neașteptați”, care știu și vorbesc întotdeauna aceeași limbă între ei, fie de orice neam.

Șt. Oroian

Apel pentru participare la concursul publicat de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice”

Tematica concursurilor:

– Programe instructive pentru copii și tineret, organizarea unor tabere de specialitate pentru tineretul de minoritate.

A doua etapă (1 octombrie 1999 – 29 februarie 2000).

Termen de înaintarea dosarelor: 6 august 1999.

Decizie asupra rezultatelor: 9 septembrie 1999.

– Pregătirea sau perfecționarea specialiștilor din viața culturală și publică a minorităților naționale și etnice.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 9 aprilie 1999. Decizie asupra rezultatelor: 20 mai 1999.

– Activitate editorială, difuzare și propagare, traduceri literare.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 28 mai 1999. Decizie asupra rezultatelor: 24 iunie 1999.

– Activitate legată de viața religioasă a comunităților, practică în limba maternă. Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 9 aprilie 1999.

Decizie asupra rezultatelor: 20 mai 1999.

– Sprijinirea acțiunilor de colecționare.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 28 mai 1999. Decizie asupra rezultatelor: 24 iunie 1999.

– Sprijinirea activităților de păstrarea tradițiilor și a programelor culturale.

A treia etapă (1 octombrie 1999 – 29 februarie 2000).

Decizie asupra rezultatelor: 24 iunie 1999.

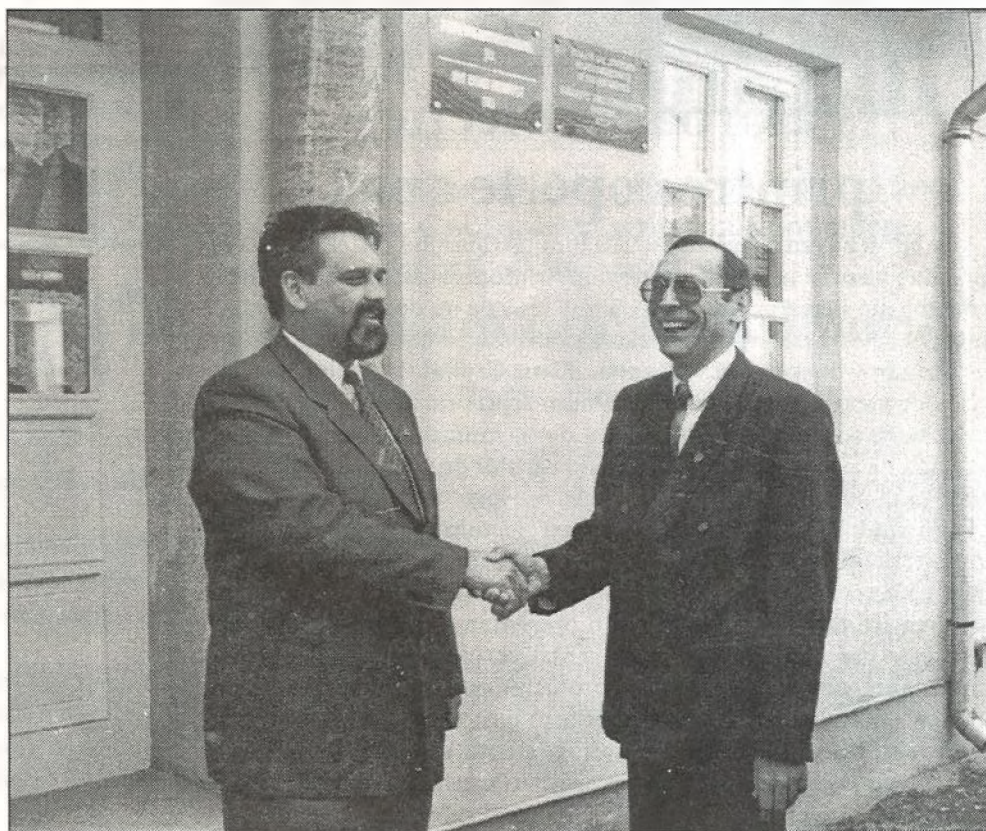
Dosarele de concurs trebuie înaintate pe baza unor formulare, care se pot procura împreună cu o anexă, care cuprinde un îndrumător. Dosarele se pot procura: personal la biroul central al Fundației, Budapest V, str. Akadémia 3., prin poștă, solicitînd formularul C5 din partea adresei: 1357 Budapest, Pf. 2., sau prin Internet: <http://W3.datanet.hu/~mnekk>

Important! Pentru fiecare program, pentru orice inițiativă trebuie concurat separat, pe un formular aparte.

Rugăm solicitanții ca la completarea formularelor și la întocmirea dosarelor să țină cont de cerințele cuprinse în Îndrumător!

Dosarele de concurs înaintate incomplet sau completate greșit nu vor fi luate în considerare. La fel, dosarele ajunse cu întârziere nu vor fi discutate, ci după ce se consideră nevalabile, ele vor fi anulate după trei luni. Dosarele nevalabile nu vor fi nici înregistrate, nici restituite, dar nici nu vom anunța solicitanții!

Vă rugăm ca dosarului de concurs să-i fie anexat și un timbru de 100 ft.

La Giula s-a dat în folosință

Un nou birou regional german

În ziua de 24 martie la grădinița din Orașul german din Giula s-a dat în folosință noul birou al Uniunii autogovernărilor minoritare germane din județul Bichiș. La deschiderea festivă a participat și **Ottó Heinek**, președintele Autogovernării pe Țară a Germanilor din Ungaria, care printre altele și-a exprimat satisfacția pentru inaugurarea acestui birou, al cărui sarcină primordială este, ținerea contactelor permanente și soluționarea problemelor cu care se dezbate cele șapte autogovernări minoritare germane din acest județ, anume din Almáskamarás, Aletea, Gyoma, Giula, Chitighaz, Mezőberény și Orosháza. Amenajarea biroului județean a fost subvenționată de Ministerul de Externe din Germania cu 18.000 de mărci. Pentru aparatura tehnică au fost asigurate alte două mii de mărci, asigurate prin Autogovernarea pe Țară a Germanilor din Ungaria.

La festivitate, copilașii grădiniței germane din localitate au prezentat un program cultural. De menționat că șeful biroului regional este **Edda Illyés**, redactor la săptămînalul Foaia românească.

Csobai Elena - Martin Emilia

Vestigiile Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria A Magyarországi Román Ortodox Egyház kincsei

Valoroasă colecție – printre coperte aurii

De câțiva ani am așteptat să vadă lumina tiparului cartea menită să prezinte valorile materiale aflate în patrimoniul bisericilor ortodoxe române din Ungaria. După ce, cu mai bine de un deceniu în urmă, a început colecționarea, înregistrarea și inventarierea vestigiilor Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, Elena Csobai și Emilia Martin, cele două specialiste au vizat un album reprezentativ, menit să ilustreze bogăția acestora. Luni în șir a durat munca de sistematizare a icoanelor și potirelor, a prapurilor și a cărților de rugăciune. În depozitele prăfuite ale Vicariatului, doamnele au lucrat neobosit, clasificând, înregistrând, trimițând la restaurare sau efectuând și singure cele mai importante lucrări din domeniul muzeologiei. Și tocmai lucrând zi de zi cu aceste obiecte valoroase, s-au convins cât de importantă este salvarea acestora și cât de utilă ar fi prezentarea celor mai valoroase vestigii în paginile unei cărți reprezentative. Ideea s-a dovedit și mai importantă, devreme ce s-a pus și problema salvării – pentru posteritate – a unor obiecte care nu mai puteau fi expuse.

De fapt, o primă încercare de a atrage atenția asupra valorilor bisericesti ortodoxe a primit expresie printr-o memorabilă expoziție de la începutul anilor nouăzeci (1994). Succesul expoziției a întărit convingerea că avem neapărată nevoie de o rezumare sistematică a valorilor sub formă de carte. De atunci s-a lucrat neîntrerupt la selectarea materialului, la redactare și traducere și, nu în ultimul rând, la agonișirea banilor, fiindcă a fost cert: editarea unei asemenea cărți necesită fonduri considerabile.

În fine, iată, spre marea noastră bucurie, cartea a văzut lumina tiparului, mulțumită în primul rând – repet – celor două cercetătoare, cu sprijinul financiar asigurat de Ministerul Culturii și Învățământului Public, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria și Fundația „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

Cartea reprezentativă, cu coperte auriu-bizantine, cuprinde un scurt istoric al românilor din Ungaria, după care urmează pe rând, fotografiile tuturor bisericilor ortodoxe române din Ungaria. Descrierea și ilustrarea vestigiilor urmează apoi după categoriile obiecte de cult bisericesc, icoane, textile bisericești, cărți vechi bisericești și documente.

În acest fel, E. Csobai și E. Martin au făcut o prezentare atotcuprinzătoare a valorilor care se află în posesia Bisericii și care, în acest fel, pot fi cunoscute, apreciate și admirate de oricine.

E recomandabil ca această carte să ajungă în casa tuturor românilor din Ungaria – și nu numai.

E. I.

Ion Minulescu

Clopotele Învierii

Clopotele Învierii –
Pumni de bronz
Și de aramă –
Sparg cătușele tăcerii
Sepulcrale
Din shakespeareana dramă,
În al cărei text reînvie
Creștineasca bucurie
În cortegii triumfale
Și-n aplauze bisate
Din cetate
În cetate!

„Cristus resurrexit!”

Gura
Omenirii, mută, tipă:
„Împlinitu-s-a Scriptura”

Sunați, clopote...
Sunați...
Și-n cetăți însămințați
Viața veșnică, cu care
Fratele nostru mai mare,
Când a fost crucificat,
Și-a călcat moartea-n picioare
Și din morți a înviat!...

Sunați, clopote...
Sunați...
Și pe Domnul lăudați,
Dînd de știre tuturor
Că-ntr-o noapte veți suna
Și-nvierea morților
Din cetatea mea!...

Nicolae Nicoară-Horia

Și eu te-am răstignit...

Și eu te-am răstignit pe cruce,
Doamne,
Venin de-atîtea ori ți-am dat să bei,
Cuvîntul meu te-a pironit în chinuri
Pe Golgota, acolo-ntre mișei...

Și n-am crezut puterii Tale sfînte
Din faptele și pildele ascunse,
Sînt vinovat și eu deopotrivă
Cu fariseii Veacului, ISUSE!

Tu ne cunoști pe fiecare-n parte,
Zadarnic încercăm a ne prefăce,
Cîtă Viață-avem și cîtă moarte,
Cît Adevăr în sufletul meu zace...

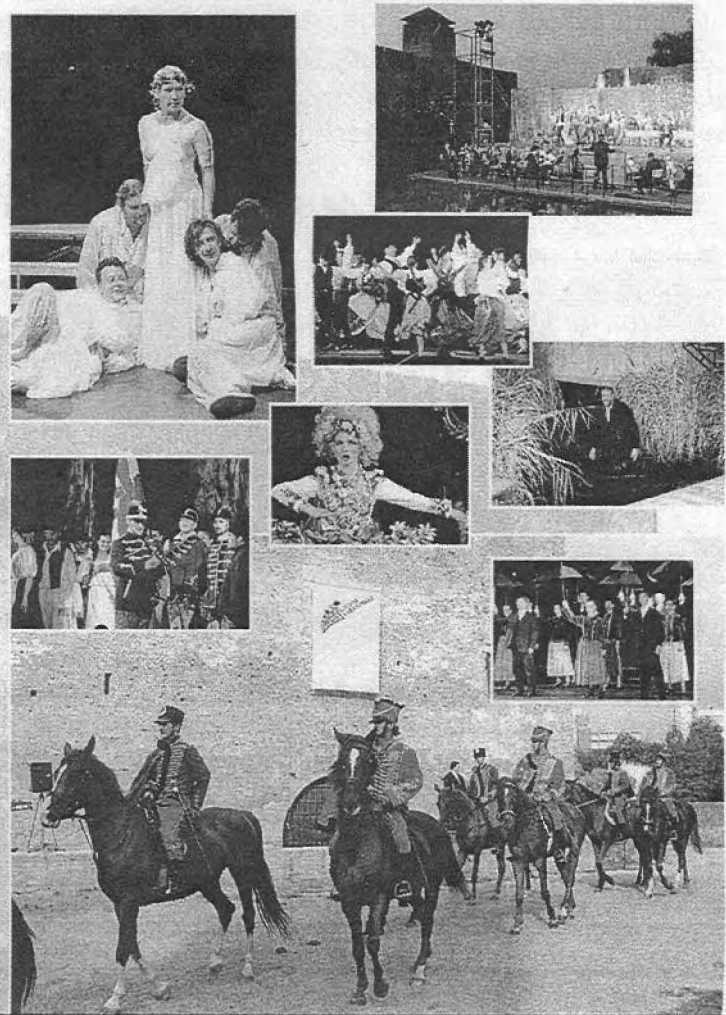
Ca animalul cel fără de lege
Eu m-am tîrît, Isuse, pe pămînt,
La Învierea Ta ce va să fie
Trezește-n mine Omul care sînt.

La Tine vin acum în Zi de Paște,
Neputîncios, un bulgăr de pămînt
Și simt și-aud și văd cum mă renaște
Un Duh statornicindu-mă-n Cuvînt...

Și eu Te-am răstignit pe cruce,
Doamne,
Ofer de-atîtea ori ți-am dat să bei,
„ELI, ELI, LAMA SABAHTANI?”
Pe Golgota, acolo-ntre mișei...

GYULAI VÁRSZÍNHÁZ

De pe acum e definitiv

Programul de vară la Teatrul Cetății din Giula

În ziua de 29 iunie va începe – cu o deschidere festivă, tradițională – cea de-a XXXVI-a stagiune estivală a Teatrului Cetății din Giula. Și în ciuda marilor greutăți financiare, în ciuda condițiilor personale dificile, programul promite câteva spectacole de rang. O noutate o constituie și deplasarea din reședința județeană a spectacolelor de la cel de-al XII-lea Festival internațional de marionete la Giula, unde cele mai bune producții vor fi prezentate în preajma cetății.

Stagiunea teatrală propriu-zisă va începe însă cu un spectacol de mare antren, anume cu *Visul unei nopți de vară*, de Shakespeare, în regia doamnei Beatrice Bleonț. Acest spectacol va fi realizat în montare comună cu teatrul de vară din Zsámbék, sub semnul unei colaborări prolifică cu acest teatru, garanție a reușitei fiind chiar numele reputatei regizoare. De un succes la fel de mare se va putea bucura musicalul *Cats* (T. S. Eliot – A. L. Webber) în regia lui Ascher, spectacol care de ani în șir înseamnă un cap de afiș pentru teatrul din Ungaria. După aceea va fi pusă în scenă marea tragedie shakespeareană *Othello*, în regia lui Csaba Kiss, ca prima producție mare, independentă a Teatrului Cetății, cu o distribuție de paradă. Iubitorii de teatru mai pot vedea dramatizarea unor povestiri din *Decameronul* lui Boccaccio și piesa muzicală *Șezătoare la Secui* de Kodály, în concepția coregrafului Ferenc Novák, cu colaborarea Ansamblului central al armatei. Iubitorii de operă pot fi, la fel, mulțumiți: în trei seri la rând se va prezenta pe scena de pe lac marea operă clasică *Silvia* de Imre Kálmán. O premieră giulană care se anunță senzațională va fi și (de pe acum) celebra dramă de Peter Weiss: *Urmărirea, uciderea... a lui Jean Paul Marat*, în regia lui János Szász, cu o distribuție excelentă. În fine, ultima piesă dramatică va fi o premieră absolută cu *Mierla din Balcani*, de Sütő András în regia lui István Iglódi, cu concursul actorilor de la Naționalul budapestan.

Încă o realizare dramatică se va bucura de mare interes, anume spectacolul cu umor absurd al formației L'art pour L'art.

Ce ne mai rezervă stagiunea din vară? Firește, tradiționalul Festival de jazz, cel de-al VIII-lea, apoi un alt program muzical de mare amploare, Festivalul de muzică populară și, în fine, dar nu în ultimul rând, o piesă pentru copii și tineret, musicalul-feeric *Alice* (J. Leisy – C. Eberhard), producția Teatrului Jókai din Békéscsaba.

Toate aceste titluri și nume le-am înșirat pentru a trezi atenția și pentru orientarea iubitorilor de teatru. Datele exacte ale spectacolelor pot fi aflate de pe afișele Teatrului, dar și noi vom mai reveni cu alte amănunte.

Cert este că – așa cum se conturează repertoriul – ne vom putea bucura iarăși de un sezon teatral giulan atrăgător.

E. I.

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română

În perioada 12–18 aprilie va avea loc **ședința plenară a Adunării Naționale**, care este transmisă în fiecare zi de postul **Radio Kossuth**. Din acest motiv, în afară de zilele de luni, sâmbătă și duminică, **redacția românească a Radiodifuziunii Maghiare** se prezintă numai cu emisiunile de seară, difuzate pe țară.

12 APRILIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Evenimente calendaristice 10.40 Emisiune de Paști 11.55 Încheiere.

Conținutul emisiunilor pe țară:

13 APRILIE, MARTI (redactor: Eva Iova)

19.00 „Pe undele Europei” – magazin euroregional realizat de studiourile din Seghedin și Timișoara 19.29 Încheiere.

14 APRILIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

19.00 Introducere, cuprins 19.03 Știri și informații, date meteo 19.10 Sport – rubrica lui Adam Bauer 19.28 Încheiere.

15 APRILIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

19.00 Magazinul „Liceenii” 19.28 Încheiere.

16 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

19.00 Introducere, cuprins 19.03 Știri și informații 19.10 Românii din Voivodina – relatează Cornel Mata din Virșet 19.15 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 19.18 Ce mai e nou la liceul românesc...? – de la Giula relatează Edit Bordaș 19.20 Revista presei „Foia românească” 19.23 Avanspremiera „Ecranul nostru” 19.28 Încheiere.

Conținutul emisiunilor regionale:

17 APRILIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 „Party Time” – emisiune muzicală pentru tineret 15.00 „Pe undele Europei” – emisiune euroregională realizată în studiourile din Timișoara și Seghedin 15.58 Încheiere.

18 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile, reportaje difuzate în cursul săptămânii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămânii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanspremiera Ecranului nostru 10 aprilie 1999, MTV2 ora 9.40

Emisiunea românească a Televiziunii Maghiare va prezenta un montaj prilejuit de Sfintele Paști ortodoxe. Vă vom călăuzi în mijlocul credincioșilor din Micherechi, la sărbătoarea din Vinerea Mare, unde după o nouă tradiție se bate toaca în curtea bisericii. Prea Sfințitul episcop Sofronie va adresa comunității românești din Ungaria un mesaj de Paști.

Realizator: Tiberiu Boca

FM 92,1 STEREO
RADIO VOCEA
EVANGHELIEI ORADEA

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Carte pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00–18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30

Rețeta săptămânii

Ciorbă de fasole boabe

Fasole boabe 500 g, ceapă 150 g, morcovi 200 g, țelină rădăcină 100 g, ulei 100 g, oțet 50 g, usturoi 20 g, cimbru 1 g, pătrunjel 50 g, leuștean 50 g, sare 40 g, pastă de roșii 100 g.

Fasolea se alege, se spală și se lasă în apă rece 12 ore.

Morcovii, ceapa, țelina se curăță, se spală, se taie mărunt. Pătrunjelul, leușteanul se curăță, se spală și se taie mărunt. Usturoiul se curăță și se taie mărunt. Fasolea se fierbe în apă, după 15 minute de fierbere se îndepărtează apa, se înlocuiește cu altă apă fiartă și se continuă fierberea. Când fasolea este pe jumătate fiartă se adaugă morcovii, țelina, ceapa, uleiul, cimbrul, apoi se adaugă pasta de roșii, oțetul, usturoiul, sarea și se fierb 5 minute.

Foto: Ana Radics Repisky

Printre primele flori ale primăverii...

TOPUL marilor pungășii ale secolului

● La sfârșit de secol, iată, apar o droaie de clasamente care de care mai bizare. Recent, revista italiană „Oggi” a întocmit un original top al celor mai mari furturi din secolul XX. Premiul întâi îl se cuvine italianului Valeroi Vicei. Acesta, în 1987, a reușit să pătrundă în seiful unei bănci din Knightsbridge (Londra), de unde a „împrumutat” nu mai puțin de 4,8 milioane lire sterline (circa 140 miliarde de lire italiene). A fost prins și condamnat la 22 de ani închisoare – pedeapsă pe care o execută în prezent într-o închisoare din Italia.

◆◆◆
● Pe cel de-al doilea loc de pe „podiumul pungășiilor” se află celebrul Roland Biggs, englezul care, în 1963, împreună cu „asistentii” săi, a „operat” cu succes asupra vagonului poștal al trenului de pe ruta Londra-Glasgow, din care a „extras” 2,6 milioane de lire sterline (circa 75 miliarde de lire italiene). Arestat și condamnat, Biggs a izbutit o spectaculoasă evadare, după numai doi ani de „meditație”. În prezent, la 69 de ani, aflat în libertate la Rio de Janeiro (Brazilia), prezintă satisfăcut autobiografia sa... trăind, firește, din mica lui „agoniseală” feroviară!

● Premiul trei în topul marilor lovituri ale secolului este acordat unui hold-up petrecut în curtea Palatului Poștei Centrale din Zürich (Elveția), în care cinci bărbați mascați au furat în numai 5 minute dintr-o furgonetă blindată a poștei elvețiene, nu mai puțin de 7 milioane de franci elvețieni (circa 63 de miliarde de lire italiene). În pofida substanțialei recompense oferite de instituția păgubită, în pofida apocalipticei mobilizări de forțe polițienești, nici până azi n-au fost aflați cei cinci borfași... milionari.

◆◆◆
● „Mențiuni” se cuvin a fi acordate celor șase „bancheri” care au devalizat, în 1982, depozitul blindat al unei bănci engleze, din care au „săltat” 3 (trei) tone! lingouri aur, precum și cei 12 care, în 1988 au „speriat” Banca Franței din Toulon, de unde au plecat cu 51 miliarde de lire italiene. Făptașii celor două lovituri nu s-au „prezentat” poliției pentru a-și încasa „premiul” oferit de judecători...

Ce le trece unora prin minte?!

● Jocurile rebusistice i-au pasionat pe oamenii inteligenți și cultivați încă din antichitatea romană. Dar cel mai vechi careu de cuvinte încrucișate, în forma sa modernă, a apărut în septembrie 1875, la New York, în revista „St. Nicolas”. Cu timpul, marii autori s-au întrecut pe ei înșiși, cu realizări de excepție. Astfel, canadianul Robert Turcot a realizat cel mai impresionant careu, ce cuprinde 89951 de pătrățele, pe o suprafață de 3,55 metri pătrați cu 12489 definiții pe orizontală și 13125 pe verticală.

● David Huygens, un olandez ce locuiește în orașul Haansy, a compus un careu de cuvinte încrucișate pe toată suprafața fațadei casei sale. La intrare este pusă la dispoziție bucătică de cărbune și numai cine rezolvă în întregime careul este „admis” în casă. Definițiile sînt scrise pe o foaie de hîrtie păstrată într-un safe. El schimbă careul în fiecare an, în noaptea de revelion.

● Cel mai prolific dezlegător de cuvinte încrucișate publicate în revistele de specialitate este englezul Adrian Bell, care a trimis cite 38 de rezolvări săptămînal timp de cincizeci de ani, fără nici o greșeală. Cel mai rapid dezlegător al unui careu de 10/10 este John Sykes, cu timpul de 4 minute și 28 de secunde.

● În noaptea nunții, Michael Shonberg a descoperit pe spatele alesei sale un careu de 15/15 (tatuat). Desfășurarea ceremoniei nupțiale intime a fost condiționată de rezolvarea lui.

Pe Michael l-au prins zorii gîndind intens...

SPORT

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia II (NB II)
Giula-Kiskörös 1-2

Divizia III (NB III)
Bătania-Kisújszállás 0-1

Seria I. a jud. Bichiș
Micherechi-Kamut 3-0
Tótkomlós-Aletea 2-1